

การบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

Educational Administration under the Pandemic Situation of Corona Virus 2019 (COVID-19): A Case Study of Schools under the Authority of the Khon Kaen Provincial Administrative Organization

ธีรนนท์ วันโยศิริทรัพย์^{1*} และ วิษณุ สมิตสุวรรณ²

Teeranan Wanyosirisup^{1*} and Vissanu Zumitzavan²

¹ นักศึกษาปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

* ผู้ประสานงาน E-mail: Teeranan.w@kkumail.com

¹ Master of Public Administration College of Local Administration Khon Kaen University

² Assoc. Prof. Dr., College of Local Administration, Khon Kaen University

* Corresponding Author E-mail: teeranan.w@kkumail.com

(Received: 2023-07-06; Revised: 2023-08-02; Accepted: 2023-10-24)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 2) วิเคราะห์ผลกระทบการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 แห่ง ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับคำถามและลำดับขั้นตอนเป็นการพูดคุยสนทนาปลายเปิด โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์หลัก 3 ด้าน คือ 1.ด้านการบริหารงาน 2.ด้านการบริหารงบประมาณ 3.ด้านการบริหารงานบุคลากร รวมทั้งหมด 11 ข้อ ผลวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานทั่วไปและงานอื่น ๆ ยังไม่สามารถดำเนินตามแผนการจัดการ

เรียนการสอนได้ตามปกติเนื่องจากการสั่งปิดโรงเรียนตามประกาศจังหวัดเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาด 2) ผลกระทบจากการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดพบว่าการจัดการศึกษาการบริหารงานของโรงเรียนในด้านงบประมาณและด้านบุคคล ด้านการจัดการศึกษา การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 3) แนวทางการจัดการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบจากการเรียนในห้องเรียนมาเป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อไม่ให้เกิดการศึกษาของเด็กต้องหยุด องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต้องจัดสรรงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกทั้งต่อเด็ก และครูผู้สอน ได้ดำเนินการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19), โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

Abstract

This research aimed to investigate the management of schools under the authority of the provincial administration organization of Khon Kaen during COVID-19. The research objectives were to: 1) study the management of these educational institutions; 2) analyze the impact of COVID-19 on the management of educational institutions, and 3) propose guidelines for the development of educational institution management during a disease outbreak such as COVID-19. The group of people providing information through in-depth interviews consisted of administrators of all 5 educational institutions selected by using a purposive sample technique. There were no rules regarding questions and sequence of steps. It was an open-ended conversation which consisted of three main interview topics: 1. administration, 2. budget management, and 3. personnel management, a total of 11 questions.

The research findings were as follows: 1) The COVID epidemic in Thailand adversely affected educational administration, and education management could not proceed as planned due to the ordered closure of schools following provincial

mandates to contain the spread of the virus. 2) The educational administration during Covid-19 was affected in terms of budget allocation, personnel management, teaching and learning management, supervision, and educational management evaluation. 3) Educational administration and management had to adapt from classroom learning to online learning formats. The Khon Kaen PAO needed to allocate the budget for supplemental equipment to enable all students to have equal minimum accessibilities to online learning. This ensured that no student would be left behind in the curriculum management and implementation process, and to create continuous and highly effective learning.

Key Words: Educational Management, COVID-19 Epidemic, Schools under the Authority of Khon Kaen Provincial Administrative Organization

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus) COVID-19 ในปัจจุบันได้มีการแพร่กระจายไปทั่วโลก ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากการติดเชื้อรุนแรง และแพร่กระจายลูกหลานเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วและทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้เร็วขึ้น องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) จึงประกาศให้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (ดลพร รุจิรวงศ์, 2563) การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสนั้นได้ทำให้เกิดปัญหาที่กระทบไปในวงกว้าง เนื่องจากเป็นโรคติดเชื้อที่ระบบทางเดินหายใจ โดยมีสมมติฐานว่าไวรัสกลายพันธุ์อาจจะมีแหล่งเริ่มต้นที่ค้างคาว ติดเชื้อผ่านสัตว์ตัวกลางและคนไปรับเชื้อมาแพร่ระหว่างคนสู่คน (สยมพร ศิรินาวิน, 2563) สำหรับป้องกันและหยุดการแพร่ระบาด ในประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทยได้มีมาตรการ Lock-down หรือการปิดประเทศ โดยกำหนดให้ประชาชนงดกิจกรรมต่างๆ การเดินทางระหว่างประเทศ การเดินทางออกไปต่างจังหวัด และหลีกเลี่ยงการรวมตัว เพื่อให้เกิดการเว้นระยะห่าง (Social Distancing) สำหรับประเทศไทย การออกมาตรการดังกล่าว ส่งผลต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาซึ่งรวมตัวของผู้เรียนจำนวนมากและมีความเสี่ยงหากไม่มีการจัดระบบการจัดการที่ดี อาจจะทำให้มีการแพร่ได้อย่างรวดเร็ว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้มีกลุ่มนักเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน มีความเสี่ยงในการรับเชื้อไวรัสไปสู่คนในครอบครัว สามารถติดต่อได้จากการสัมผัสโดยตรงส่งผลไปยังระบบหายใจที่เกิดจากละออง สารคัดหลั่งน้ำมูก หรือน้ำลาย หากการเปิดเรียนตามสถานการณ์ปกติ อาจทำให้มีความเสี่ยงแต่ยังต้องมีการเรียนตามรูปแบบหลักสูตรปกติ ดังนั้นได้มีการจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยการอยู่ที่บ้าน (Home-Based Learning) เพื่อให้การเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสมด้านความพร้อม ดำเนินการได้ใน 3 ลักษณะ คือ Online learning การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำการสอน On-Demand Learning/On-Air เรียนที่ไหน เมื่อไหร่ก็ได้ตามที่ต้องการ ON-HAND เป็นรูปแบบการเรียนที่เหมาะสมผู้เรียนที่ยังไม่มีความพร้อม โดยการนำแบบฝึกหัดทดสอบหรือหนังสือกลับไปเรียนที่บ้าน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการเปิดภาคเรียนจะทำให้มีลดความเสี่ยงในการแพร่เชื้อที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังนั้นโรงเรียนต้องมีการจัดการตามมาตรการที่ดีซึ่งถือว่าเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมโรค (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2565ก)

ผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus) COVID-19 ส่งผลต่อนักเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาเป็นวงกว้าง เนื่องจากโรงเรียนที่ยังเปิดอยู่ต้องแบกรับนักเรียนจากโรงเรียนที่ปิดตัวลงในบางพื้นที่ ตลอดจนจนอัตราการออกกลางคันเพิ่มขึ้นจากการปิดโรงเรียนยึดถือจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสเป็นเวลานาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีโรงเรียนในสังกัดตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่พิเศษ จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลศึกษาไปจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (สำนักงานการศึกษาฯ, 2563) มีจำนวนนักเรียนในความรับผิดชอบจำนวน 11,207 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2565ข)

การดำเนินงานของสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีโรงเรียนภายใต้การกำกับจำนวน 20 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนระดับชั้นปฐมวัยและประถมศึกษาจำนวน 3 โรงเรียน และโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 17 โรงเรียน (สำนักงานการศึกษาฯ, 2563) นั้นได้มีการติดตามการปฏิบัติงานของโรงเรียนตามแนวทางกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำคำสั่งภาระงานตามภารกิจที่ได้รับของโรงเรียนที่เป็นปัจจุบันและทันสมัย ติดตามการเข้ารับวัคซีนของบุคลากรและนักเรียนในสถานศึกษาตามแนวทางด้านสาธารณสุข มีการนิเทศเพื่อความพร้อมในการปฏิบัติงานก่อนเปิดภาคเรียนอย่างมีคุณภาพ และครุมีการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการสอนภายในอย่างเข้มแข็ง การคัดกรองตรวจสอบความพร้อมสำหรับนักเรียนได้เข้ารับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ การกำกับดูแลจากต้นสังกัดในด้านการดำเนินการตามมาตรการอย่างเคร่งครัด

เพื่อสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาด การสนับสนุนถือว่าเป็นภารกิจสำคัญของสำนักการศึกษาฯ มีบทบาทส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษา การนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาเป็นสื่อในการถ่ายทอดผ่านระบบอินเทอร์เน็ตยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน การจัดสรรอุปกรณ์ของนักเรียนให้มีความเท่าเทียมและนอกจากนี้ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำไปปรับใช้ในการเรียนรูปแบบออนไลน์ (สุวิมล มธุสร, 2564)

ดังนั้นสำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นซึ่งถือเป็นหน่วยงานต้นสังกัดสำคัญขับเคลื่อนนโยบาย ควบคุม และกำกับดูแล โรงเรียนในกำกับให้มีการรักษาคุณภาพทางการศึกษาตามกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทั้งนี้ผู้บริหาร ครูหัวหน้าส่วนราชการรวมถึงผู้ปกครอง สามารถร่วมวางแผนพัฒนาการบริหารจัดการด้านศึกษาเพื่อเข้าถึงการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามบทบาทในการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นอย่างไร เพื่อที่จะทราบถึงบทบาท อุปสรรค และแนวทางการบริหารจัดการลำดับต่อไป (Zumitzavan & Udchachone, 2014)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยกรณีศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 แห่ง โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

2. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายด้วยวิธี “การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)” ซึ่งกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่ (พิเศษ), ขนาดใหญ่ และขนาดกลาง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น รวม 5 คน ได้แก่ 1. ผู้อำนวยการโรงเรียนสีชมพูศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญ 2. ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม วิทยฐานะเชี่ยวชาญ 3. ผู้อำนวยการโรงเรียนพระยีนวิทยาการ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ 4. ผู้อำนวยการโรงเรียนนาจิววิทยาสรรค์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ 5. ผู้อำนวยการโรงเรียนชำสูงพิทยาคม วิทยฐานะเชี่ยวชาญ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับคำถามและลำดับขั้นตอนของการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการพูดคุยสนทนาตามธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry) (Zumitzavan, Kantavong, 2018) โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์หลัก 3 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารงาน

- 1.1 สถานศึกษามีแผนการดำเนินงานในสถานการณ์โควิด-19 อย่างไร
- 1.2 ผู้บริหารมอบนโยบายการปฏิบัติงานในสถานการณ์โควิด-19 แก่ครูผู้สอนและบุคลากร อย่างไร
- 1.3 สถานศึกษาปฏิบัติตามแนวทางส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างไร
- 1.4 มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องหรือไม่
- 1.5 มีการนำผลจากการประเมินการดำเนินงานมาใช้ปรับปรุงการดำเนินงานอย่างไร

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

- 2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นจัดสรรงบประมาณในการดูแลและป้องกันการแพร่ระบาดโควิด-19 แก่สถานศึกษาในสังกัดอย่างไร

2.2. เมื่อได้รับนโยบายจากต้นสังกัดสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนสื่อการเรียนรู้แก่นักเรียนอย่างไร

2.3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้เงินช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาแก่นักเรียนตามแนวทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือไม่

3. ด้านการบริหารงานบุคลากรสำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จากประเด็นคำถาม 3 ด้าน ยกตัวอย่างเช่น

3.1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด-19 อย่างไร

3.2. ครู และบุคลากรสำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้รับความรู้ตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 หรือไม่

3.3. ครู และบุคลากรสำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ปฏิบัติงานตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างไรบ้าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยคัดเลือกโรงเรียน จากวิเคราะห์ขนาดของโรงเรียน จำนวนนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จากเอกสารรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report SAR) ประจำปีการศึกษา 2564

ขั้นตอนที่ 2 ติดต่อบริษัทประกัน กำหนดช่วงวันเวลาการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 5 พื้นที่ พิจารณาจากขนาดของโรงเรียน จำนวนนักเรียน วิชยฐานะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการบริหารในสถานศึกษานั้นๆ

ขั้นตอนที่ 3 ลงพื้นที่เก็บข้อมูล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา โดยบันทึกผลการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง จากกลุ่มตัวอย่างสามารถให้ข้อมูลได้เหมาะสมและครบถ้วนตามจุดประสงค์ของการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) รวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการตีความหมายจากการฟังการสัมภาษณ์ การจดบันทึกข้อมูลและการสังเกต แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับการวิเคราะห์เนื้อหานั้นจะนำไปพรรณนาและวิเคราะห์ปรากฏการณ์เพื่อตอบประเด็นการศึกษาที่กำหนดไว้ข้างต้น เพื่อให้ผลการศึกษามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (Zumitzavan, 2011)

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่มุ่งตอบคำถามวิจัยที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มาตรา 41 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น โดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีนโยบายด้านการพัฒนาการจัดการที่ดี บุคลากรมีความพร้อม ความสามารถในการเรียนรู้ คิด ริเริ่ม เปลี่ยนแปลง และปรับตัวได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ ด้านสำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารงาน ด้านงบประมาณและด้านบุคคลการจัดการศึกษาในระบบของสถานศึกษาในสังกัดฯ การบริหารงานทั่วไปและงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนงบประมาณต่าง ๆ รวมถึงจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้เงินช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย รายละ 2,000 บาท มีการจัดทำคำสั่งมอบหมายงาน จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน ปรับอัตราค่าจ้างที่ชัดเจนและเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน มีการรายงานสถานงบประมาณ จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำรวจและคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการความช่วยเหลือทางการเรียนตามสภาพฐานะทางเศรษฐกิจครอบครัว ตลอดจนพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่าย ครอบคลุมพื้นที่บริการ เพื่อให้การเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลกระทบการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ ส่งผลให้ระบบการศึกษาได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ส่งผลให้มีข้อจำกัดในการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งจำเป็นต้องหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและหลักการแนวคิดต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัยและความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการบริหารของ Gulick การบริหารราชการซึ่งเรียกว่า POSDCORB ดังนี้ P การวางแผน O การจัดการองค์การ S การบริหารบุคคล D การสั่งการ Co การประสานงาน R การทำรายงาน B การงบประมาณ (ชลิตา ศร

มณี, 2562) ในประเทศไทยสถานการณ์การระบาดเชื้อไวรัสโควิด-19 เกิดขึ้นในช่วงสถานศึกษาปิดภาคเรียนเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมในการจัดการเรียนรูแบบใหม่ การสอนที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการระบาด พร้อมกับเตรียมมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนได้รับผลกระทบจากรูปแบบการเรียนที่เปลี่ยนไป จึงได้ข้อสรุปให้มีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (วิจิตา พรหมวงค์ และคณะ, 2564) ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งในการสัมภาษณ์ว่า

“...เด็กนักเรียนได้รับผลกระทบด้านการศึกษาโดยตรงเนื่องจากการสั่งปิดโรงเรียนตามประกาศจังหวัด เรื่อง มาตรการ การเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ กรมส่งเสริมการปกครองได้ให้แนวปฏิบัติในการป้องกันและคุ้มครองเด็กสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เพื่อให้เกิดการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนสถานการณ์ในปัจจุบัน” (สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2565)

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ผู้บริหารได้กำหนดทิศทางการบริหารงานจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดของนักเรียน และได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ แม้จะไม่ได้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบปกติที่โรงเรียนก็ตาม การนำเอารูปแบบการสอนออนไลน์มาช่วยในช่วงแรกได้มีการทดลองใช้ระบบการศึกษารูปแบบต่าง ๆ การเปิดชั้นเรียนอาจต้องสลับกันไปเพื่อลดความหนาแน่น เพื่อไม่ให้เกิดการศึกษานักเรียนต้องหยุดหรือขาดตอนไป หากยังไม่แน่ว่านักเรียนจะไปโรงเรียนได้ทุกคน การนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียนถือว่าการเตรียมการและทดลองในช่วงการระบาดฯ ผลกระทบอีกด้านของการศึกษาในระดับสูงขึ้น ทำให้เด็กนักเรียนจะต้องปรับวิธีการเรียนการสอนมาเป็นแบบออนไลน์มากขึ้น ระบบที่ปรับเปลี่ยนใหม่ ย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่ต้องหาทางปรับปรุงและเลือกในแนวทางที่ดีที่สุด (วิจิตา พรหมวงค์ และคณะ, 2564) เพื่อให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรของสถานศึกษา ปรับตัวกับการใช้ชีวิตวิถีใหม่ “New Normal” ภายใต้มาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดอย่างเคร่งครัดและให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ปลอดภัยจากเชื้อไวรัส ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมุ่งเน้น การใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา (Anytime Anywhere) โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ควบคู่กับการ

ปฏิบัติจริง (Active Learning) ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วเอื้อต่อการเรียนรู้ (รัตนา กาญจนพันธ์, 2563) ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งในการสัมภาษณ์ว่า

“...สถานศึกษามีการติดตั้งการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ สำนักงานฝ่ายต่าง ๆ มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 2 ระบบ คือ Internet Fiber (Wi-Fi) แบบไร้สาย, Internet land line 1Gbs ตามอาคารและสถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือปัญหาความเดือดร้อนและลดภาระให้กับผู้ปกครอง ในการจัดสรรอุปกรณ์รวมถึงสัญญาอินเทอร์เน็ตเพื่อรองรับการเรียนการสอนออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้รองรับการจัดการเรียนการสอนที่เพียงพอ” (สัมภาษณ์, 16 พฤศจิกายน 2565)

การอภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีการบริหารงานตามข้อกำหนดผู้สถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทหน้าที่และอำนาจความรับผิดชอบในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ และสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้บริหารจำเป็นต้องนำเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ดำเนินการบริหารงานในโรงเรียนโดยปฏิบัติตามประกาศ คำสั่ง หนังสือและแนวทางของรัฐบาล รวมถึงหนังสือสั่งการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นซึ่งเป็นต้นสังกัดฯ เพื่อให้มีการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนตามสาระการเรียนรู้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรัตนา กาญจนพันธ์ (2563) เรื่อง การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) 1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการปฏิบัติตามแนวนโยบายภาครัฐ รวมถึงความร่วมมือของผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน ภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีการอำนวยความสะดวกให้นักเรียนทุกระดับชั้นสามารถเข้าถึงการเรียน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดของทุกคนที่เกี่ยวข้อง 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นที่บทบาทของผู้บริหารเพื่อแสดงถึงการเป็นตัวอย่างที่ดี การปฏิบัติตนรวมถึงการให้ความเป็นธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งในเรื่องการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. ผลกระทบการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นนั้นเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ส่งผลให้ระบบการศึกษาได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ส่งผลให้มีข้อจำกัดในเรียนของนักเรียนซึ่งจำเป็นต้องหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและหลักการแนวคิดต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัยด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิราภรณ์ อ่อนชาผิว และ สุชาติ นันทะไชย (2564) เรื่อง ปัญหาและความต้องการของการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 โรงเรียนวัดด่านสำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 พบว่าการจัดสรรงบประมาณควรจะต้องแบ่งงบประมาณให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เช่น วัสดุผลิตสื่อการเรียนการสอนและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการติดตามและเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นต้น

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้เงินช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน (รายหัว) ค่าปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน และค่าอื่น ๆ เพื่อลดภาระของผู้ปกครองนักเรียนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น รวมถึงได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสฯ เช่น การเข้ารับวัคซีนป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, ชุดตรวจ Antigen Test Kit (ATK), หน้ากากอนามัย, เครื่องวัดอุณหภูมิแบบตั้งพื้นและเจลแอลกอฮอล์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของปิยะวรรณ ปานโต (2563) เรื่อง การจัดการเรียนการสอนของไทยภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่ามีข้อจำกัดต่อนักเรียนที่ฐานะยากจนพบได้ในทุกระดับชั้น ซึ่งบางครอบครัวรายได้ไม่เพียงพอต่อการจัดหาอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอนหรืออยู่ในบางพื้นที่ในชนบทจึงทำให้เสียโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนเสียโอกาสทางการศึกษา ควรมีการปรับเปลี่ยนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่อย่างทั่วถึงและสำรวจความพร้อมในการเข้าถึงการเรียนของนักเรียนเพื่อวางแผนในการแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต ได้มีการจัดทำคำสั่งให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และเจ้าหน้าที่โรงเรียน ทำหน้าที่ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน พร้อมทั้งจัดทำคู่มือ จัดสถานที่ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโค

โรนา 2019 (COVID-19) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิภาดา สารรัมย์ (2562) เรื่อง การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมการอบรมเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากรได้พัฒนาตนเอง เพิ่มประสบการณ์ นำความรู้ความสามารถที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาสายงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การบริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการปฏิบัติตามแนวนโยบายภาครัฐ คำนึงถึงหลักความถูกต้องในการดำเนินงานต่าง ๆ โดยการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบริหารและการพัฒนาของสถานศึกษา รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เช่น แผนปฏิบัติงาน นโยบายการบริหาร และผลการประเมินความสำเร็จ เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและความสำเร็จของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาายังต้องส่งเสริมการนำแพลตฟอร์มออนไลน์มาใช้ในการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย เช่น จัดประชุมครูผ่านโปรแกรม Zoom Meeting ครูสร้างห้องเรียนโดยใช้ Google Classroom ขับเคลื่อนงานวิชาการท่ามกลางข้อจำกัด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การบริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ควรศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และสาเหตุที่ทำให้การดำเนินการด้านการบริหารของผู้บริหาร

2.2 การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน เพื่อเตรียมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเมื่อเกิดเหตุการณ์ในอนาคตและเป็นทางออกให้กับการศึกษาไทยเมื่อเกิดสถานการณ์ โรคระบาด เช่น การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์จากวิธีการสอนแบบปกติกับการสอนด้วยนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ในทุกรูปแบบ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2565ก). *แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ของสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2565
- _____. (2565ข). *ระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น (Local Education Center Information System : LEC.)*. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://lec.dla.go.th>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน 1 กรกฎาคม 2563*. ค้นเมื่อ 6 มิถุนายน 2565, จาก <https://moe360.blog/2020/05/08/การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน 1 กรกฎาคม 2563>.
- จิราภานต์ อ่อนชาผิว และ สุชาดา นันทะไชย. (2564). ปัญหาและความต้องการของการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 โรงเรียน วัดด่านสำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 1. *Journal of Modern Learning Development*, 6(4), 49-66.
- ชลิตา ศรมณี. (2562). *โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. เอกสารประกอบการบรรยาย กระบวนวิชา ขอบข่ายและแนวคิดเชิงทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดลพร รุจิรวงศ์. (2563). *COVID-19: พลิกมุมคิด วิฤต หรือโอกาส*. ค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2565, จาก <https://www.creativethailand.org/article/thinktank/32388/th#Covid-19-cover-story>
- สมพร ศิรินาวิน. (2563). *“โควิด-19” ความรู้ คู่ปัญญา พัฒนาการปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์ จำกัด.
- ปิยะวรรณ ปานโต. (2563). *การจัดการเรียนการสอนของไทยภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สถาบันวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาสำหรับประชาชน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

- รัตนา กาญจนพันธุ์. (2563). การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 10(3) (กันยายน-ธันวาคม 2563), 545-556
- วิธิตา พรหมวงศ์, ทศนา ประสานตรี และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2564). สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(40) พฤษภาคม-มิถุนายน 2564, 200-213.
- วิภาดา สารมัย. (2562). *การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ.2561-2565)*.
ขอนแก่น: องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น.
- สุวิมล มธุสร. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(40) พฤษภาคม – มิถุนายน 2564, 33-42
- Zumitzavan, V. & Udchachone, S. (2014). The impact of different styles of leadership and levels of organisational innovation on organisational performance: A case of hospitality industry in Thailand. *WSEAS Transactions on Business and Economics*, 11(1), 272-282.
- Zumitzavan, V. (2011). *The impact of managers' learning styles and leadership styles and the effectiveness of their organisations: a case study from small retail tyre companies in Thailand*. Doctoral dissertation, Birmingham Business School, University of Birmingham.
- Zumitzavan, V., & Kantavong, P. (2018). Increasing Organizational Success Through Management Styles of Managers in Housing Development Industry. *Panyapiwat Journal*, 10, 110-123.